

ת"פ 47762/03/15 - רשות המיסים-מע"מ נגד מונטר טחאן

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 47762-03-15 רשות המיסים נ' אבו כאטר ואח'

בפני
בעניין:

כבוד השופטת חגית מאק-קלמנוביץ
רשות המיסים-מע"מ ע"י ב"כ עו"ד יונתן
גולן ואח' היחידה המשפטית לתיקים
מיוחדים

המאשימה

נגד

6. מונטר טחאן (עציר) ע"י ב"כ עו"ד
אלעד פרסקי מטעם הסניגוריה הציבורית

הנאשם

גזר דין לנאשם 6

הרקע וכתב האישום

1. בתיק זה הוגש כתב אישום נגד שישה נאשמים ומספר גדול של חברות, בעבירות מס והלבנת הון, כפי שיפורט להלן. במהלך ניהול התיק הגיעו הצדדים להסדרי טיעון לגבי חלק מהנאשמים, ודינם נגזר. עתה הודיעו הצדדים על הסדר טיעון גם בעניינו של נאשם 6 (להלן: הנאשם). לנוכח היקפו הגדול של התיק, העובדה שניהולו צפוי להימשך עוד זמן לא קצר, העובדה שדינם של חלק מהנאשמים האחרים נגזר כבר, והפגיעה הצפויה בתנאי כליאתו של הנאשם אם לא יסתיימו ההליכים בעניינו, אני סבורה שנכון יהיה לגזור את דינו של הנאשם בטרם סיום ההליכים בתיק.

בהתאם להסדר הטיעון בין הצדדים הוגש כתב אישום מתוקן בעניינו של הנאשם. לא היתה הסכמה בעניין העונש ונשמעו טיעוני הצדדים. ביום 11.7.17 הודה הנאשם והורשע בכתב האישום המתוקן. אציין כי הודאת הנאשם ניתנה בהסתייגויות מסויימות, אולם מצאתי שיש בדבריו הודאת אמת בעובדות שבבסיס כתב האישום, כמפורט בפרוטוקול, ועל כן הרשעתי את הנאשם במיוחד לו בכתב האישום המתוקן.

2. על פי עובדות כתב האישום המתוקן (המונה לא פחות מ-36 עמודים בתוספת הנספחים לכתב האישום המקורי), החל מחודש דצמבר 2011 לכל המאוחר, ועד פברואר 2015, פעל הנאשם יחד עם הנאשמים האחרים בתיק ועם מעורבים אחרים (להלן: הקושרים) לקשירת קשר לביצוע תכנית עבריינית, במסגרתה ביצעו עבירות שונות, ביניהן מכירת חשבונות מס כוזבות לכל דורש בהיקף של מאות מיליוני ₪ תמורת תשלומי עמלות. במטרה לקדם את התכנית התארגנה הקבוצה בראשות נאשם 1, אוסאמה אבו כאטר, אשר פעלה באופן שיטתי ומתוכנן במטרה להשיג רווחים מבלי לשלם עליהם מיסים, ועל מנת למקסם את רווחיהם ולהסתיר את מעורבותם בביצוע התכנית, הפעילה הקבוצה עשרות חברות קש שעל שמן הוציאו מאות אלפי מסמכים הנחזים להיות חשבונות מס. הנאשמים והחברות קשרו קשר

עם רוכשי החשבונות, על מנת שהרוכשים יוכלו להגדיל את הוצאותיהם לצרכי מס הכנסה באופן פיקטיבי באמצעות החשבונות, ולנכות את החשבונות הפיקטיביות בדיווחיהן התקופתיים למע"מ. במסגרת הקשר ביצעה הקבוצה עבירות על **חוק מס ערך מוסף** תשל"ו-1975 (להלן: חוק מע"מ), **פקודת מס הכנסה** [נוסח חדש] תשכ"א-1961 (להלן: פקודת מס הכנסה; הפקודה) **חוק איסור הלבנת הון** תש"ס-2000 (להלן: חוק איסור הלבנת הון) ו**חוק העונשין** תשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין). הם הונו את רשויות המס, התחמקו וסייעו לאחרים להתחמק מתשלומי מע"מ ומס הכנסה בסכום של כ-600,000,000 ₪, והלבינו הון בסכום כולל של לא פחות מ-140,476,580 ₪. הקבוצה התארגנה בצורה שיטתית ומתוחכמת, תוך חלוקת תפקידים ברורה ומוגדרת.

הנאשם קשר קשר עם יתר חברי הקבוצה ופעל בה כ"איש שטח" עד חודש מאי 2013. במועד זה מונה על ידי אוסמה אבו כאטר לתפקיד "ראש צוות" וביצע תפקיד זה עד מעצרו בחודש פברואר 2015. הקבוצה פעלה כאשר אבו כאטר היה הרוח החיה, ניהל והתווה את פעילותה, אחרים פעלו כאנשי הכספים שלה בבנקים, ואחרים פיקחו על פעילות הקבוצה ולקוחות חדשים וביצעו רישום של פעילות הקבוצה. הקושרים פתחו והפעילו עשרות חברות (להלן גם: חברות הקש). הנאשם ואחרים פעלו כראשי צוותים המוציאים לפועל את הפעילות העבריינית כולה. מעורב נוסף, שלום מאיר כהן, פעל לאיתור וגיוס אנשים לצורך רישום כמנהלים או בעלי מניות בחברות, והללו קיבלו משכורת חודשית קבועה תמורת רישומים ופעולות שנדרשו לבצע (להלן: השכירים). החברות נרשמו במרמה ברשם החברות וקיבלו מספרי זיהוי, והקבוצה פעלה לפתיחת חשבונות בנק על שמן, ולרישום חלק מהקושרים כמורשי חתימה בחשבונות. לחברות הקש הודפסו פנקסי חשבונות הנחזות להיות חשבונות שהוצאו כדון, מבלי שבוצעו עסקאות ומבלי שהתכוונו לבצע עסקאות שבגינן הוצאו חשבונות אלה (להלן: החשבונות הפיקטיביות). הקושרים **הפיצו תמורת תשלום עמלות לא פחות מ-4,170 חשבונות פיקטיביות, בסכום כולל של 396,515,933 ₪, אשר סכום המע"מ בגינן עומד על 59,350,172 ₪.**

הקבוצה פעלה על פי רוב בצוותים של שלושה, שלכל אחד מהם מנהל מבין ראשי הצוותים, איש שטח ונהג. כל צוות היה אחראי למספר חברות קש ולמכירת החשבונות הפיקטיביות של חברות אלו. כתב האישום מתאר את דרכי הפעולה של הקושרים בהפצת החשבונות, כולל דרך הפניה של לקוחות לאבו כאטר ובאמצעותו לקבוצה, דרך רישום התשלומים והעסקאות שבוצעו כביכול תמורת החשבונות הפיקטיביות, דרכי העברת תשלומי העמלות ועוד.

3. באישום הראשון מתוארת אחריותו של הנאשם כאחד מבין קושרי הקשר להתארגנות כולה ולהכנת התשתית לפעילות - הקמה של לפחות 50 חברות קש, רישום במרמה של לפחות 36 שכירים כבעלי תפקידים בחברות אלה, פתיחת 36 חשבונות בבנק הדואר ובבנקים שונים על שם חברות הקש, זיוף והכנת כל המסמכים והרישומים הדרושים להפעלת החברות. באישום זה הואשם הנאשם והורשע, מכח עבירת הקשר ולא דוקא בשל מעורבות אישית, בארבע עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע לפי סעיף 499 לחוק העונשין, בקבלת דבר במרמה לפי סעיף 415 לחוק העונשין וברישום כוזב במסמכי תאגיד לפי סעיף 423 לחוק זה.

באישום השני מתוארים אופן ההתקשרות בין הלקוחות לבין קושרי הקשר וחברות הקש, והפצת החשבונות הפיקטיביות על שם החברות השונות. בסך הכל הוצאו על ידי החברות 99 דו"חות כוזבים, כאשר סכום מס התשלומים שנוכה ללא מסמך כאמור בסעיף 38 לחוק מע"מ עומד על 53,391,648 ₪. כמו כן הונפקו 4,170 חשבונות פיקטיביות בסכום כולל של 396,515,933 ₪, אשר סכום המע"מ בגינן עומד על 59,350,172 ₪.

מבין אלה הוציא הנאשם עצמו, יחד עם אנדרו בשיתי, חשבוניות פיקטיביות של חברת מאסטר קט בע"מ, במספר הנע בין 529 לבין 1,698, וכן 481 חשבוניות פיקטיביות על שם החברות סקאיה, בינו - שר ומרואן.

באישום זה הורשע הנאשם בעבירה של קשירת קשר לביצוע פשע, ב-1,010 עבירות של פעולה במטרה שאחר יתחמק ממס לפי סעיף 116(ב) יחד עם סעיף 117(ב2) ו-3 לחוק מע"מ, ובניהול פנקסי חשבונות כוזבים במטרה להתחמק מתשלום מס לפי סעיף 117(ב) לחוק מע"מ.

באישום השלישי מתוארות עבירות מס הכנסה שבוצעו על ידי הנאשם, כאשר במסגרת פעילותו כראש צוות בשנים 2013 - 2015 הפיץ חשבוניות כמפורט באישום השני, ובכך סייע ללקוחות להתחמק ממס בסכומים אלו: בשנת המס 2013 - מס בהיקף של 96,692,815 ₪, בשנת המס 2014 מס בהיקף של 232,355,440 ₪ ובשנת המס 2015 מס בהיקף של 10,380,480 ₪ ובסך הכל 339,428,735 ₪.

קבוצת הקושרים הרוויחה ממכירת החשבוניות הפיקטיביות לפחות 8% מערך החשבוניות, כך שבין השנים 2011 - 2015 הרוויחה הקבוצה כולה סכום של 30,630,925 ₪. סכום זה התחלק באופן שמחציתו יועדה למנהל הקבוצה, אוסמה אבו כאטר, והמחצית האחרת יועדה להתחלק בשווה בין יתר המעורבים, כולל הנאשם, כך שהנאשם אמור היה לקבל סכום של 1,698,493 ₪. מתוך הרווחים שיועדו לו קיבל הנאשם לידיו בתקופה הרלוונטית שכר חודשי בסך 10,000 ₪ עבור פעילותו, ובסך הכל 210,000 ₪ בתקופה הרלוונטית. הנאשם לא דיווח על הכנסותיו ולא שילם את המיסים הנובעים מהן, והעלים הכנסות אלו. הנאשם הודה והורשע באישום זה בשלוש עבירות של הכנת פנקסי חשבונות כוזבים לפי סעיף 220(4) לפקודת מס הכנסה, ובחמש עבירות של שימוש במרמה, עורמה ותחבולה בנסיבות מחמירות לפי סעיף 220(5) לפקודה.

האישום הרביעי עוסק בעבירות של הלבנת הון. על פי האמור בו, העבירות של קשירת קשר להוצאת החשבוניות הפיקטיביות, קבלת דבר במרמה ורישום כוזב במסמכי תאגיד, אשר תוארו בכתב האישום, הן עבירות מקור אסורות על פי חוק איסור הלבנת הון. שלושים ושלושה מבין הלקוחות שילמו כנגד החשבוניות הפיקטיביות בהמחאות ובהעברות בנקאיות על פי דרישת הקושרים. חלק מהתשלומים שהועברו מהלקוחות לחשבונות בנק של חברות הקש תמורת החשבוניות הפיקטיביות, בסך 93,319,163 ₪; חלק מהתשלומים שהועברו מהלקוחות לכרטיסי הקושרים אצל נותני שירותי מטבע בסכום של 16,526,492 ₪; ורווחי הקושרים ממכירת החשבוניות הפיקטיביות בסך 30,630,925 ₪, הם רכוש שמקורו במישרין או בעקיפין בביצוע עבירות המקור, ורכוש ששימש ואיפשר את עבירות המקור, ותשלומים אלה המגיעים יחד לסכום של 140,476,580 ₪ מהווים רכוש אסור.

במטרה להסוות ולהסתיר את מקור הרכוש האסור, זהות בעלי הזכויות בו, מיקומו, תנועותיו והפעולות שבוצעו בו, ביצע הנאשם יחד עם הקבוצה פעולות שונות, כולל פתיחה במרמה והחזקה של חשבונות הבנק של שם חברות הקש; הפקדת 159 המחאות בסכום כולל של 5,789,586 ₪, שנרשמו בספרי הנהלת החשבונות של הלקוחות כתשלום עבור החשבוניות הפיקטיביות; החזקה בחשבונות הבנק של החברות בכספים שהתקבלו ב-575 העברות בנקאיות, שנרשמו בספרי הנהלת החשבונות של הלקוחות כתשלומים עבור החשבוניות הפיקטיביות, וסכומן עולה על 87,529,959 ₪. סמוך להפקדת המחאות וביצוע ההעברות הבנקאיות לחשבונות החברות, ובמטרה להסוות את תכניתם העבריינית ומעורבותם בביצוע העבירות, משכו הקושרים במזומן את מרבית הסכומים שהופקדו בחשבונות הבנק, והחזירו ללקוחות את הכספים שהועברו על ידם בניכוי תשלומי עמלה. המשיכות בוצעו במאות פעולות משיכות מזומנים מחשבונות החברות, כמפורט בכתב האישום. חלק מהמחאות הלקוחות שנרשמו בספריהם כתשלום עבור החשבוניות הפיקטיביות, הופקדו בכרטיסי לקוח שפתחו הקושרים אצל נותני שירותי מטבע, שיא שי עד וסיגל דוגה, והקושרים משכו את הכספים במזומן על פי

צרכיהם השוטפים, לצורך תשלום משכורות השכירים, ראשי הצוותים ואנשי השטח, ועוד. בסך הכל ביצע הנאשם יחד עם הקבוצה פעולות ברכוש אסור בסכום של 140,476,580 ₪, תוך שימוש בחברות הקש, במטרה להסתיר או להסוות את מקורו, מיקומו, תנועותיו או עשיית הפעולות ברכוש בידיעה שהוא אסור.

באישום זה הורשע הנאשם בארבע עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע לפי סעיף 499 לחוק העונשין, ובעשיית פעולה ברכוש אסור במטרה להסתיר את מקורו, עבירה לפי סעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון. כתב האישום כלל גם בקשה לחילוט לאחר הרשעה בהליך פלילי לפי סעיף 21 לחוק איסור הלבנת הון.

טיעוני הצדדים

4. ב"כ המאשימה התייחס להיקף הפעילות הנרחב של הארגון, הסכומים הגדולים במיוחד והמבנה המאורגן בו פעלו הנאשמים. הוא הפנה לכך שהמערער הורשע בביצוע העבירות בשתי תקופות, בין דצמבר 2011 למאי 2013 כאיש שטח, ולאחר מכן מיוני 2013 ועד מעצרו בפברואר 2015 כראש צוות. הוא עמד על החומרה שבעבירות מס ועל הפסיקה המחייבת ענישה מרתיעה. התובע התייחס לגזרי דין שניתנו בעניינם של מעורבים אחרים בפרשה זו, חלקם במסגרת התיק שבפני וחלקם בתיקים אחרים, חלקם במסגרת הסדרי טיעון "סגורים" ואחרים בפסקי דין מנומקים, ולעונשים שהוטלו על הנאשמים בהתאם למעמדם במדרג ההיררכי ורמת מעורבותם.

התובע ביקש לקבוע מתחם ענישה אחד לכל העבירות בהן הורשע הנאשם. לטענתו כאשר מדובר בעבירות כלכליות משקלו של שיקול ההרתעה גובר על נסיבות אישיות, ושיקולי ההרתעה מתחזקים עוד לאור נסיבות ביצוע העבירות, כולל התכנון שקדם להן, חלקו היחסי של הנאשם והנזק שנגרם כתוצאה מהן. בהתחשב בכך שנאשם זה היה בעל תפקיד בכיר למדי אך אינו "ראש הנחש", המתחם נע לטענתו בין חמש לבין שמונה שנות מאסר בפועל, כאשר הנאשם מצוי בתחום הבינוני - נמוך של המתחם. בנוסף ביקש להטיל על הנאשם קנס בסכום שבין 200,000 - 500,000 ₪ ומאסר חלף הקנס.

5. ב"כ הנאשם טען כי בפועל חלקו של הנאשם בביצוע חלק ניכר מהעבירות היה קטן מהעולה מטענות התביעה. הוא ציין כי הנאשם שימש כראש צוות יחד עם אנדרו בשיתי, אחד המעורבים הדומיננטיים ביותר, ולפיכך חלקו שלו היה מצומצם יותר, ולמעשה היה קרוב יותר לחלקו של שליח הממלא הנחיות, גם אם היה מודע לכלל הנסיבות. הוא ציין עוד כי הנאשם אינו כותב בעברית, כך שלא כתב בעצמו, וכן לא הגיש בעצמו דו"חות למע"מ, בשונה מראשי צוותים אחרים, וטען כי מעשיו של הנאשם דומים לסיוע ולא לביצוע עיקרי. גם בנוגע להיקף הפעילות ומספר החשבוניות שהופצו ישירות על ידי הנאשם (בשונה מאחריותו הכללית מכח עבירת הקשר), טען הסניגור כי חלק מחשבוניות חברת מאסטר קט שאת חשבוניותיה הפיץ הנאשם, זויפו והופצו על ידי אחרים ואין לו קשר ישיר אליהן. אציין בהקשר זה כי ב"כ המאשימה הטען שטענות אלו מהוות חריגה מעובדות כתב האישום המתוקן. עם זאת הוא אישר כי חשבוניות של החברות שהנאשם היה ראש צוות שלהן הופצו גם על ידי אחרים, כשם שגם חשבוניות של חברות שבאחריות צוותים אחרים הופצו על ידי צוותו של הנאשם.

בהתחשב בכל הנסיבות טען הסניגור כי מתחם הענישה למעשיו של הנאשם נע בין שנתיים לבין שלוש שנות מאסר, וביקש להסתפק בתקופה בה היה הנאשם מצוי במעצר ועד היום (כשנתיים וחצי). הוא ציין כי הנאשם שהה בכל התקופה הזו בתנאי מעצר הקשים ממאסר, וכי ניהול ההוכחות נכפה עליו, שכן הוא הודה מלכתחילה בחלק מהעובדות, ובקשותיו החוזרות לתיקון כתב האישום לא נענו עד עתה.

6. ב"כ הנאשם העלה גם טענה של הגנה מן הצדק (להקלה בעונש ולא לעצם אחריותו של הנאשם), והפנה למספר עדויות מהן עולה כי מעורבים אחרים בפרשה, כולל מקזזי החשבוניות שהם לטענתו הנהנים והעבריינים העיקריים, לא הועמדו לדין כלל. ב"כ המאשימה ציין כי נגד חלק מאותם מעורבים הוגשו כתבי אישום, ואחרים מביניהם מצויים בהליכי שימוע.

נושא נוסף שעלה בטיעונים נוגע לחלק הכלכלי של הענישה. כאמור, המאשימה ביקשה להטיל על הנאשם קנס במתחם שבין 200,000 לבין 500,000 ₪. ב"כ הנאשם טען כי מצבו הכספי של הנאשם בכי רע, ותעיד על כך העובדה שלא הצליח לגייס סכום של 50,000 ₪ שנדרש כדי לאפשר לו לצאת לברית המילה של בנו, וכן לא עלה בידי משפחתו לגייס סכום של 12,000 ₪ לצורך שחרור רכבו שנתפס על ידי המאשימה. לאחרונה נקבע כי הנאשם רשאי להשתחרר למעצר בית אולם הוא לא עמד בסכום ההפקדה של 100,000 ₪.

7. ב"כ הנאשם ביקש לקזז מסכום הקנס שיוטל על הנאשם את שווי רכבו שנתפס על ידי המאשימה, וטען כי כך נעשה לגבי נאשמים אחרים. המאשימה סירבה לכך, ובעקבות המחלוקת הגישה ביום 14.7.17 בקשה להעברת הליך החילוט להליך אזרחי נפרד לפני מתן גזר הדין. ב"כ הנאשם התנגד לכך.

לא מצאתי לנכון לנהל הליך נפרד בעניין החילוט כאשר מדובר בעניין פשוט ונקודתי של שווי רכבו של הנאשם. ממילא כל הליך גזירת הדין, ובעיקר הטלת הקנס, איננו עניין של מדע מדויק והוא נתון לשיקול דעת בית המשפט. ניתן, איפוא, להביא בחשבון בגזירת העונש את העובדה שרכבו של הנאשם נתפס, גם מבלי ליצוק נתון זה לנוסחה מתמטית של קיזוז. מדובר ברכב מסוג יונדאי סנטה פה משנת 2007, אשר מצוי כבר למעלה משנתיים בידי המאשימה. ב"כ הנאשם טען כי ערכו של הרכב עומד על 70,000 ₪, אולם בטיעונים לעונש הזכיר הסכמה אליה הגיעו הצדדים שאפשרה לנאשם לשחרר את הרכב תמורת סכום של 12,000 ₪. הסכמה זו ניתנה, לטענת הסניגור, כחצי שנה לאחר תחילת החקירה ותפיסת הרכב, כאשר ברור שהימצאותו ללא שימוש בתנאי אכסון לא ברורים גרמה להפחתה נוספת בערכו של הרכב. לאור כל האמור ניתן להעריך כי ערכו של הרכב כיום נמוך במידה ניכרת מ-70,000 ₪, אך עולה על 12,000 ₪, ודי בכך כדי להביא בחשבון את תפיסת הרכב כחלק משיקולי הענישה.

אציין כי ב"כ המאשימה לא ביקש במפורש בטיעונו לחלט את הרכב, אולם בקשה כזו מופיעה בכתב האישום המתוקן, וכאמור הוגשה בקשת המאשימה לקיים הליך חילוט אזרחי נפרד.

מתחם העונש ההולם

8. העבירות בהן הורשעו הנאשם שבפני ושותפיו הן עבירות מיסים ועבירות כלכליות מובהקות. הפסיקה עמדה פעמים רבות על החומרה הרבה שיש בעבירות מעין אלה, על הנזק שהן גורמות לקופה הציבורית ולכלכלת המדינה, הן במישרין כתוצאה מאי גביית מיסים נדרשים, והן בעקיפין בשל השיבוש במנגנוני גביית המיסים והדיווח. בנוסף נפגעים גם ערכים חברתיים רחבים יותר, כגון ערך השוויון בנשיאה בנטל ואמון הציבור במערכות השלטון. בשל הנזקים שיש בעבירות אלו, הקלות היחסית בביצוען והקושי בחשיפתן, נפסק כי יש להטיל בגינן עונשים מרתיעים, הכוללים עונשי מאסר בפועל בצד קנסות כבדים, כאשר שיקולי ההרתעה גוברים בדרך כלל על נסיבות אישיות.

כך נאמר ברע"פ 4563/11, **חברתקוסטהקבלנותבע"מ נ'מדינת ישראל** [19.6.11]:

"ביתמשפטזההתייחסלאאחתלחומרנתןשלהעבירותבהןהורשעוהמבקשיםוקבעכינכחהנזקהרבהשהט

ומנות בחובן לכלכלה, למדינה ולמגוון היבטי החברתיים הנוגעים לבנטל שלום המיסים, כמו גם הקושי הרב שבחשיפתן, על ביה המשפט לתת דגש מיוחד להיבט ההרתעת שישבש שיקולי הענישה. בייחוד, כרנקבע, כאשר נעשה שימוש בחשבונות פיקטיביים, הואיל והן מאפשרות גזילתם של סכומים עתק מן הקופה הציבורית, והשימוש בהן הפך מהמכרז למכתמדינה (ראו קביעות יברע"פ 5823/09, **באשתי נ' מדינת ישראל** [17.8.09], והאסמכתאות המובאות שם.)

ובע"פ 6474/03, 6476/03, **יוסף מלכה נ' מדינת ישראל** [19.2.04]:

"עבירות המס הכלכליות הפכו בשנים האחרונות להיות רעה חולה, ומכאן שיש מקום ליתן לכך משקל בענישה מן הפן ההרתעתי. כך שבבוא בית-המשפט לגזור את דינו של אדם אשר הורשע בעבירות מסוג זה, לא ייתן משקל לנסיבות אישיות ולמצוקה כלכלית (ראה ת"פ (נצ') 7228/97 **מדינת ישראל נ' דיב** [6]).

.....

8. אין בידי לקבל את טענתו של המערער 2 שלפיה מאחר שמדובר בעבירות כלכליות, הרי שמוקד הענישה בגינן הינו בעיקרו כלכלי. כאשר עסקינן בעברייני מס, בעבירות כלכליות, בעבירות מירמה וכדומה, שבהן העברייני מקווה להפיק רווח כספי רב, חשוב להטיל לצד הקנס גם עונש של מאסר בפועל למען ידע העברייני שאין החוטא יוצא נשכר. אם חשב לתומו שהסיכוי להפיק טובת הנאה כספית ניכרת מצדיק נטילת סיכון, עליו לדעת כי אם יועמד לדין ויוטל עליו קנס הוא צפוי גם לכך כי תישלל חירותו וגם כי יפסיד את הרווח המדומה, פרי הבאושים של המעשה העברייני. על-כן ראוי ונכון היה להטיל על המערערים עונש מאסר בפועל משמעותי וכן קנס כפי שאכן עשה בית-המשפט המחוזי."

בע"פ 624/80, **חב' וייס ארנסט בע"מ נ' מדינת ישראל**, פ"ד לה (3) 212, 217 [7.4.81], נפסק:

"בהטלת עונש מאסר אלה המביעה החברה המאורגנת אתסלידתה מהתנהגות העבריינית של מעלימיה מס, ומטביעה עליהם את שלקלון. ידעו אעברייני הצווארון הלבן, כי 'צווארון של עושה העבירה הזו אינו 'לבן', והריהו צווארון של כל פרץ ושוודד, שהאחד שוודד את קופתה של המדינה, והאחד שוודד את קופתו של הפרט... 'וידעו אעברייני המסחר, המלאכה והתעשייה, אנשי מקצועות חופשיים וכיוצא בהם, כי אנו מתייחסים בחומרה לתורה למעלימיה מס..."

וראו גם רע"פ 7135/10, **יגאלחנני מדינת ישראל** [3.11.10]; רע"פ 1337/17, **יעקב (ג'קי) שבירו (מור) נ' מדינת ישראל** [6.4.17], ועוד.

9. כאשר לרמת הענישה הראויה והנוהגת בנסיבות הקונקרטריות, ב"כ המאשימה הפנה למספר פסקי דין בעבירות מס בהיקפים גדולים. אולם אני סבורה שבמקרה זה אינו צורך להידרש למקרים אחרים, שכן בשל היקפה מזמנת הפרשה נשוא כתב אישום זה לא מעט גזרי דין של נאשמים אחרים באותן עבירות, חלקם נאשמים נוספים בתיק זה וחלקם בתיקים אחרים שנדונו בבתי משפט אחרים. חלק ניכר מגזרי הדין ניתנו במסגרת הסדרי טיעון "סגורים" שכללו הסכמה בעניין העונש, אולם גם הם כוללים נימוקים מפורטים. אני סבורה, איפוא, שבמקרה זה ניתן להסתמך בעיקר על גזרי הדין שניתנו בפרשה זו עד

עתה, המבטאים רמת ענישה הולמת ורצויה, ומאפשרים מתן ביטוי גם לעקרונות אחדות הענישה בין הנאשם שבפני ליתר המעורבים.

אפרט, איפוא, את גזרי הדין הרלוונטיים שניתנו עד עתה:

10. בת"פ (מחוזי תל אביב) 47872-03-15, **מדינת ישראל נ' אנדרו בשיתי**, נדונו בשיתי וכן שלום מאיר כהן, שני נאשמים אשר אין מחלוקת שנמצאו במקום גבוה בין המעורבים בפרשה במדרג החומרה. חלקו של נאשם 1 גדול מחלקם של ראשי הצוותים בהתחשב במספר הגדול של החשבוניות שהוצאו ישירות על ידו, ובחלקו המרכזי בהוצאה לפועל של התכנית העבריינית. נאשם 1 הגיע להסדר לפני שמיעת הראיות בתיק, ונדון בהסכמה לעונש של שבע שנות מאסר (בנוסף למאסר שהוטל עליו בגין תיק אחר), מאסר על תנאי וקנס בסך 300,000 ₪. נאשם זה הצטרף לקבוצה בשנת 2013, והורשע בעבירות הלבנת ההון כמסייע ולא כמבצע עיקרי. נאשם 2 באותו תיק, **שלום מאיר כהן**, נדון אף הוא במסגרת הסדר טיעון לפני שמיעת ראיות. לגביו לא היתה הסכמה בעניין העונש, והוא נדון לשש שנות מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס בסך 200,000 ₪. חלקו של נאשם זה גדול ומקומו בהיררכיה גבוהה, כפי שעולה הן מכתב האישום והן מהעדויות שנשמעו בפניו, כולל עדותו שלו. עם זאת, הוא הצטרף לקבוצה רק בסוף שנת 2012 והורשע בעבירות של סיוע ולא בביצוע עיקרי.

בת"פ (מחוזי מרכז) 45183-03-15, **מדינת ישראל נ' עאמר אבו רמילה**, הורשע אבו רמילה במסגרת הסדר טיעון בתחילת פרשת התביעה, ונדון לחמש שנות מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס בסך 180,000 ₪. תקופת פעילותו של נאשם זה כראש צוות החלה במאי 2014, והוא הורשע בהלבנת ההון כמסייע. נאשם 2 בתיק זה, **מחמוד מהדי בשיתי**, הורשע אף הוא במסגרת הסדר בשלב מוקדם של פרשת התביעה, ונדון לחמש וחצי שנות מאסר, מאסר על תנאי וקנס בסך 225,000 ₪. נאשם זה הורשע בעבירה נוספת של זיוף, ומאידך הורשע בעבירת הלבנת ההון כמסייע בלבד.

נאשם 2 **בתיק שבפני, עאסם בשיתי**, הורשע בשלב מוקדם יותר של פרשת התביעה ונדון בהסדר טיעון לעונש מוסכם של שש שנים ועשרה חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס בסך 250,000 ₪. אין מחלוקת על כך שמעמדו של נאשם זה גבוה משל הנאשם שבפני, אך מאידך הוא הצטרף לקבוצה בשנת 2013.

נאשם 3 בתיק זה, **בלאל טחאן**, הורשע אף הוא לאחרונה במסגרת הסדר טיעון ונדון לשש שנות מאסר, מאסר על תנאי וקנס בסך 180,000 ₪. גם לגביו אין מחלוקת כי חלקו גבוה משל הנאשם הנדון עתה, אולם מספר החשבוניות שהוצאתן יוחסה לו במישרין עומד על 81 בלבד.

נאשם 4 בתיק זה, **מחמוד טחאן**, אף הוא הורשע לאחרונה ונדון לעונש מוסכם של ארבע שנים ותשעה חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס בסך 50,000 ₪. נאשם זה שימש כראש צוות תקופה ארוכה יותר, אולם יוחסה לו הוצאה במישרין של 75 חשבוניות בלבד.

נאשם 5 בתיק זה, **מחמוד טחאן**, טרם הורשע, אולם הצדדים הודיעו לאחרונה על הסדר טיעון לפיו יודה הנאשם בכתב אישום מתוקן, הצדדים יטענו לעונש והמאשימה תעתור לעונש של חמש שנות מאסר בפועל וקנס בסך 135,000 ₪, בקיזוז מחיר רכב שנתפס ממנו.

יצוין כי נאשם 1, **אוסאמה אבו כאטר**, אשר על פי כתב האישום נחשב ליוזם והוגה של הרעיון, ולמנהל העיקרי של הקבוצה, לא הורשע ומשפטו מתנהל עדיין.

11. בסעיף 9 לכתב האישום שבפני הוגדרו תפקידיהם של חברי קבוצת הקושרים, באופן המתאר למעשה גם את מדרג החומרה שבמעשיהם. נאשמים 4, 5 ו-6 בתיק זה הוגדרו כראשי צוותים בקבוצה ומוציאים לפועל של הפעילות העבריינית כולה. נאשם 6 הוא הנאשם הנדון בפני עתה. מטבע הדברים, העובדות המיוחסות לכל אחד מהנאשמים אינן זהות, וקיימים פערים בלוחות הזמנים, בהיקף המדויק של הפעילות, וכדומה. גם לגבי היקף פעילותו של הנאשם עצמו כתב האישום אינו מציג עובדות מוחלטות: באחד הנושאים המהותיים ביותר בכתב האישום - מספר החשבונות שהוצאו על ידי הנאשם עצמו - נכתב בסעיף 13 לכתב האישום כי הנאשם הוציא יחד עם אנדרו בשיתי לכל הפחות 529 ולא יותר מ-1698 חשבונות פיקטיביות ע"ש חברת מאסטר קט בע"מ. קיים, איפוא, פער של 1:3 בנקודה מהותית זו. עם זאת, אני סבורה כי מבט על התמונה בכללה מביא למסקנה שיש מקום להשוות בין העונשים שהוטלו על ראשי הצוותים השונים, בכפוף להבחנות הנובעות משינויים מהותיים במיוחד.

בהתחשב בגזרי הדין שנגזרו על כל חברי הקבוצה בכלל, ובפרט בעונש שהוטל על נאשם 4 ובהסדר הטיעון שהוצג לגבי נאשם 5, אני סבורה שמתחם הענישה לנאשם 6 נע בין ארבע וחצי לשש שנות מאסר בפועל, וקנס בסכום שבין 50,000 ל-150,000 ₪.

העונש הראוי לנאשם

12. העבירות בהן הורשע הנאשם שבפני הן מן החמורות שבעבירות הכלכליות. הן בוצעו במשך שנים, לא רק תוך תכנון מראש אלא על ידי הקמת ארגון ייעודי בעל מבנה היררכי ודפוסי עבודה מסודרים וקבועים. היקף החשבונות שהופצו הוא עצום, והיקפי המס הגלומים בהן, הן מע"מ והן מס הכנסה, גדולים במיוחד, כמפורט לעיל. לצורך הקמת המערכת ותפעולה ביצעו המעורבים עבירות נלוות רבות, מלבד עבירות המיסים והלבנת ההון, הכל כמפורט בכתב האישום שעיקריו הובאו לעיל.

מאידך גיסא, חלק ניכר מהעבירות מיוחסות לנאשם מכח אחריותו במסגרת עבירת הקשר, מבלי שנטל בהן חלק מעשי. העבירות אותן ביצע הנאשם בעצמו מצומצמות בהרבה, אם כי היה מודע לכך שהוא פועל במסגרת ההתארגנות הרחבה.

לנאשם אין הרשעות קודמות. הוא נקלע לביצוע העבירות מתוך אילוץ, לאחר שעבד בעבר כנהג, נפצע ולא יכול היה לשוב לעבודתו, כאשר הנאשמים האחרים בתיק הם אחיו וגיסו; עובדה שאף היא תרמה מן הסתם להשתלבותו בקבוצה.

כאמור, הנאשם שימש כראש צוות ונקודת המוצא היא שנשא בתפקיד בכיר למדי בהיררכיה, ופעל מתוך ידיעה ומודעות למהות פעילות הארגון. לנאשם מיוחסת הפצה של לכל הפחות למעלה מאלף חשבונות בעצמו, ולא רק מכח הקשר. עם זאת, הנאשם מילא תפקיד ראש צוות רק כמחצית מהתקופה. יתר על כן, גם בתקופת היותו ראש צוות שימש בתפקיד יחד עם אנדרו בשיתי, אשר אין מחלוקת על מעמדו בהיררכיה הארגונית והיותו "בכיר" מהנאשם.

13. הנאשם הגיע להסדר טיעון והודה במיוחס לו לאחר תקופה ארוכה בה התנהל התיק. לעובדה זו מספר פנים: מחד הנאשם הודה לאחר שהתקיימו עשרות ישיבות הוכחות ונשמעו עשרות עדים, כך שהחיסכון בזמן השיפוטי מוגבל. מאידך, הנאשם ובא כוחו ביקשו במהלך כל שמיעת התיק להגיע להסדר שיכלול הודאה חלקית, הכוללת את כל העובדות שהנאשם אחראי להן. ב"כ הנאשם, עו"ד אלעד פרסקי, עשה מאמצים רבים לכל אורך הדרך על מנת להגיע להסדר. חלק מאותם מאמצים באו לידי ביטוי

בפרוטוקולים של דיוני ההוכחות. בין הצדדים התנהל משא ומתן, התקיימו מספר ישיבות גישור ועשו ניסיונות להגיע להסכמות בדרכים שונות. בסופו של דבר, לא ניתן להטיל על הנאשם אחריות בלעדית, ואף לא עיקרית, לכך שהמו"מ והמגעים שנוהלו לא התכנסו לכלל הסדר טיעון במשך תקופה ארוכה. מצאתי לנכון לציין את תרומתו הרבה של ב"כ המאשימה, עו"ד יונתן גולן, אשר הצליח בסופו של דבר לנהל הידברות עניינית ולהגיע להסדר טיעון מבלי לפגוע בעמדת המאשימה ובאינטרס הציבורי. העיכוב בהגעה להסדר הטיעון וניהול חלק ניכר מהתיק פגעו גם בנאשם עצמו, שהיה נתון תקופה כה ממושכת במעצר, והגיע לדיונים התכופים בבית המשפט ממעצר, על כל הקושי הכרוך בכך. בסופו של דבר הנאשם הודה בעובדות כתב האישום ונטל אחריות לעיקרי העובדות המפורטות בו.

14. ב"כ הנאשם העלה בטיעונו לעונש טענה של הגנה מן הצדק, לעניין העונש בלבד, הנובעת מכך שמעורבים אחרים בפרשה זו לא הועמדו לדין. אני סבורה שיש לדחות את הטענה במקרה זה: ראשית, נקודת השוואה העיקרית שאותה יש לבחון היא מה דינם של מעורבים אחרים שמעורבותם היתה דומה לזו של הנאשם, ולגבי אלו אין כל בסיס לטענת הגנה מן הצדק, שכן הם הועמדו לדין, חלקם בתיק שבפני (שבו שישה נאשמים) וחלקם בתיקים אחרים בבתי המשפט המחוזיים בתל אביב ובמרכז, אותם הזכרתי לעיל. שנית, ב"כ המאשימה הודיע כי לאחרונה הוגשו כתבי אישום נוספים נגד מעורבים במעגלים רחבים יותר, ומתנהלים הליכי שימוע נגד מעורבים נוספים. מטבע הדברים, בפרשה מורכבת ומסועפת לא ניתן לפעול בעת ובעונה אחת נגד כל המעורבים, והתביעה פעלה בהתאם לסדרי עדיפויות שקבעה לעצמה. אני דוחה, איפוא, את הטענה.

15. באשר לקנס, הנאשם הורשע בעבירות כלכליות שלגביהן נדרשת ענישה בעלת היבט כלכלי. עם זאת, על פי כתב האישום הנאשם השתכר סכום של 10,000 ₪ לחודש, וגם אם יועדו לו סכומים גדולים בהרבה, לא נטען בכתב האישום שקיבל אותם בפועל. התנהלותו של הנאשם, והעובדה שלא עמד בתנאי השחרור הן לאירוע משפחתי והן למעבר למעצר באיזוק אלקטרוני, מצביעים על חסרון כיס אמיתי. כפי שצויין לעיל, המאשימה תפסה את רכבו של הנאשם, ולא עלה בידי משפחת הנאשם לשחררו תמורת סכום של 12,000 ₪. הרכב יחולט במסגרת גזר הדין, והדבר יגרום נזק כלכלי נוסף לנאשם. בנוסף, ניתן להניח שינקטו נגד הנאשם הליכי שומה אזרחיים. לאור האמור אני סבורה שראוי להטיל על הנאשם קנס משמעותי ומכביד, אולם בקביעת גובה הקנס יש להביא בחשבון את כל הנסיבות הללו, כמו גם את סכומי הקנסות שהוטלו על הנאשמים האחרים.

16. לאור כל האמור אני סבורה שעל העונש שיוטל על הנאשם להימצא בסמוך לרף התחתון של מתחם הענישה, ואני דנה את הנאשם לעונש כדלהלן:

1. מאסר בפועל לתקופה של ארבע שנים ותשעה חודשים, שיימנו החל ממעצרו של הנאשם.
2. מאסר על תנאי לעשרה חודשים למשך שלוש שנים, על כל עבירת רכוש שהיא פשע, על קבלת דבר במרמה וכל עבירה שיש בה יסוד של מרמה, ועל כל עבירה לפי פקודת מס הכנסה, חוק מע"מ וחוק איסור הלבנת הון.
3. חילוט הרכב שנתפס מהנאשם. למען הסדר, המאשימה תעביר בתוך 14 יום את פרטי הרכב.

4. קנס בסך 75,000 ₪, שישולם בחמישים תשלומים שווים ורצופים החל מיום 1.1.18 ובחודשים שלאחר מכן.

אם הקנס לא ישולם במלואו עד תום המועד, ירצה הנאשם שישה חודשי מאסר תמורתו.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום.

ניתן היום, כ"א אב תשע"ז, 13 אוגוסט 2017, בנוכחות הצדדים.